

[Patočkovo pojetí pravdy jako sebeodhalování bytí]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2000](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2000](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 9. 2. 2000

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 9. 2. 2000

[Patočkovo pojetí pravdy jako sebeodhalování bytí]

Patočka ještě v roce 1970, když publikuje (s obtížemi, jen ve 200 exemplářích) svůj „dodatek“ k *Přirozenému světu*, chápe pravdu jako děj sebeodhalování bytí a jsoucnosti věcí (³1992, s. 174). Říká: „Bytí a jsoucnost věcí se odhaluje jen na *základě* zájmu, ale nikoli *ve shodě* se zájmy. Zájemem o vlastní bytí je dána *možnost*, ale ještě ne *skutečnost* pravdy.“ Zvláštní však je, že základem „aktivního získání pravdy o jsoucnu“ je zájem, ale nikoli zájem o ono jsoucno, nýbrž „přirozeně v první řadě zájem o sobe, o své vlastní bytí“: tento zájem „odemyká jsoucno v jeho bytí“ (ale neznamená ještě, že je otvírá). Právě tato „odemčenost“ znamená onu „možnost získat aktivně pravdu o jsoucnu“, což ještě vůbec „neznamená skutečnost pravdy, která naopak musí být na interesovanosti teprve dobytá“. Není mi jasné, proč Patočka nejprve mluví o interesovanosti (přesně: jistém druhu interesovanosti) jako o čemsi dvojsmyslném, tj. interesovanosti na sobě (a svém bytí) a interesovanosti na „pravdě“ jakožto odkrytosti bytí a jsoucnosti věcí, jako by ona „skutečnost pravdy“ musela být teprve dobytá na interesovanosti na sobě a svém bytí. Jestliže totiž může být dobytá jen za předpokladu onoho „protitahu, který musíme nezbytně vyvinout“, totiž za předpokladu a na základě reflexe, pak je přece zřejmé, že reflexe znamená právě naopak omezení a dokonce odstup od interasu na věcech a obrat k sobě; zajisté nikoli k „sobě“ jako měřítku zájmu či interasu na věcech, ale tím spíš nikoli s cílem sebe sama vydělit, vyloučit, nýbrž s cílem co nejpřesněji rozpoznat a zhodnotit, co to vlastně děláme, když uplatňujeme zájem na věcech a když se interesujeme o věci (o jejich bytí a jsoucnost).

(Písek, 000209-1.)